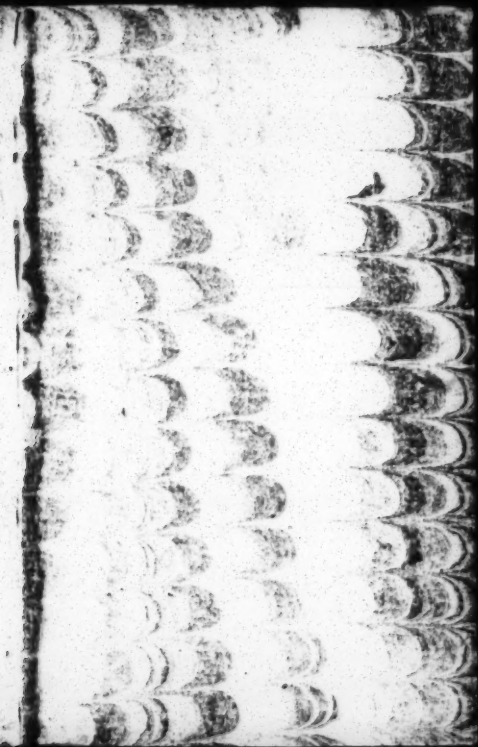

Summa Philosophiae

ἀνέχῃ καὶ ἀπέχῃ

sustine et abstine.

Spizella

7710

ΤΟ ΤΟΤ
ΕΠΙΚΤΗΤΟΥ

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ.

EX EDITIONE
JOANNIS UPTON
ACCURATE EXPRESSUM.

GLASGUAЕ,
Excudebant Robertus et
Andreas Foulis,
MDCCLI.

B L

ΕΠΙΚΤΗΤΟΥ

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ.

ΤΩΝ ΟΝΤΩΝ ΤΑ

μὲν ἴστιν ἐφ' ἡμῖν, τὰ δὲ ὅτι
ἐφ' ἡμῖν. ἐφ' ἡμῖν μὲν, ὑπό-
ληψις, ὁρμὴ, ὄρεξις, ἔκκλι-
σις, καὶ ἐνὶ λόγῳ, ὅσα ἡμέτερα
ἔργα· ὅτι ἐφ' ἡμῖν δὲ, τὸ σῶ-
μα, ἡ κτῆσις, δόξαι, ἀρχαί,
καὶ ἐνὶ λόγῳ, ὅσα ὅτι ἡμέτερα
ἔργα. καὶ τὰ μὲν ἐφ' ἡμῖν ἐστὶ
φύσει ἐλεύθερα, ἀκώλυτα, ἀ-

παρεμπόδιγα· τὰ δὲ ἢκ' ἐφ'
 ἡμῖν, ἀσθενῇ, δῦλα, κωλυῖα,
 ἀλλότρια. μέμνησο σὺν ὕτι
 εἰάν τὰ φύσει δῦ· αἰλεύθερα
 οἰηθῆς, καὶ τὰ ἀλλότρια ἴδια,
 ἐμποδισθήσῃ, πεινθήσῃς, τα-
 ραχθήσῃ, μέμψῃ καὶ Θεὸς καὶ
 ἀνθρώπος· εἰάν δὲ τὸ σὺν, μό-
 νον οἰηθῆς σὺν εἶναι, τὸ δὲ
 ἀλλότριον, ὥσπερ ἐστίν, ἀλλό-
 τριον, ὅδεός σε ἀναγκάσει ὕ-
 δέποτε, ὅδεός σε κωλύσει, ὃ
 μέμψῃ ὅδενα, ὃκ' ἐγκαλίσῃς
 τινι, ἄκων πράξῃς ὅδε ἐν,
 ὅδεός σε βλάψῃ, ἐχθρὸν ὃκ'

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ. 5

ἔξῃς· ὑδὲ γὰρ βλαβερὸν τε
 πείσῃ. τηλικύτων ὕν ἐφί-
 μενος, μέμνησο ὅτι ὁ δὲ ὑδὲ
 μετρίως κεκινημένον ἄπτει-
 θαι αὐτῶν· ἀλλὰ τὰ μὲν ἀ-
 φιέναι παντελῶς, τὰ δ' ὑ-
 περτίθισθαι πρὸς τὸ πα-
 ρόν. ἰὰν δὲ καὶ ταῦτ' ἐθέλῃς,
 καὶ ἄρχῃν καὶ πλεῖν, τυχὸν
 μὲν ὑδ' αὐτῶν τύτων τεύξῃ,
 διὰ τὸ καὶ τῶν προτέρων ἐφί-
 εσθαι. πάντως γε μὴν ἐ-
 κήνων ἀποτεύξῃ, δι' ὧν μό-
 νων εὐδαιμονία καὶ ἐλευθερία
 περιγίνεται. ἰουδὺς οὖν πά-

ση φαντασία τραχέα με-
 λίτα ἐπιλέγειν, ὅτι φαντα-
 σία ἂν, καὶ ὃ πάντως τὸ φαι-
 νόμενον. ἔπειτα ἐξέταξε τοῖς
 κανόσι τύτοις, οἷς ἔχεις
 πρῶτον δὲ τῦτον καὶ μάλιστα,
 πότερον περὶ τὰ ἐφ' ἡμῖν ἴσ-
 τιν, ἢ περὶ τὰ ὑκ ἐφ' ἡμῖν.
 καὶ περὶ τι τῶν ὑκ ἐφ' ἡμῖν
 ἦ, πρόχειρον ἔγω τὸ, διότι ὁ-
 δὲν πρὸς σε.

2. ΜΕΜΝΗΣΟ ὅτι ὀρέξεις
 μὲν ἐπαγγελία, τὸ ἐπιτυχῆν
 ὁ ὀρίγη· ἐκκλίσεις δὲ ἐπαγ-
 γελία, τὸ μὴ ἐμπισθῆν ἐκεί-

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ. 7

νω, ὃ ἐκκλίνεται· καὶ ὁ μὲν ἐν
 ὀρέξει ἀποτυγχάνων, ἀτυ-
 χής· ὁ δὲ ἐν ἐκκλίσει περι-
 πίπτων, δυσυχής. ἂν μὲν ὅν
 μόνα ἐκκλίνης τὰ παρὰ φύ-
 σιν τῶν ἐπί σοι, ὕδενί ὧν ἐκ-
 κλίνης περιπέσῃ. νόσον δ'
 ἂν ἐκκλίνης, ἢ θάνατον, ἢ
 πενίαν, δυσυχέσεως. ἄρον ὅν
 τὴν ἐκκλίσιν ἀπὸ πάντων
 τῶν ὑκ ἐφ' ἡμῖν, καὶ μετὰθες
 ἐπὶ τὰ παρὰ φύσιν τῶν ἐφ'
 ἡμῖν. τὴν ὀρεξιν δὲ παντε-
 λῶς ἐπὶ τῷ παρόντος ἀνελε.
 ἂν τε γὰρ ὀρέγῃ τῶν ὑκ ἐφ' ἡ-

8 ΕΠΙΚΤΗΤΟΥ

μῖν τινος, ἀτυχῆν ἀνάγκη·
 τῶν δ' ἐφ' ἡμῖν, ὅσων ὀρέσ-
 θαι καλὸν ἂν, ὑδὲν ὕπω σοι
 πάρεσι. μόνῳ ὃ τῷ ὁρμῶν ἔ-
 ἀφορμῶν χρῶ' κύφως μὲν τοι,
 ἔμειδ' ὑπεξαίρεσως, ἔἀνη-
 μένως.

3. ΕΦ' ΕΚΑΣΤΟΥ τῶν ψυ-
 χαγωγόντων, ἢ χρεῖαν πα-
 ρασχόντων, ἢ σεργομένων,
 μέμνησο ἐπιλίγειν, ὁποῖόν
 ἔστιν, ἀπὸ τῶν σμικροτάτων
 ἀρχόμενος. ἂν χύτραν σέρ-
 γης, ὅτι χύτραν σέργης·
 κατιαγείσης γὰρ αὐτῆς, οὐ

ταραχθήσῃ. ἂν παιδίον σαυ-
τῷ καταφιλῇς ἢ γυναῖκα,
ὅτι ἄνθρωπον καταφιλεῖς· ἀ-
ποθανόντος γὰρ αὐτῷ ὕτα-
ραχθήσῃ.

4. ΟΤΑΝ ἄφασθαι τινος
ἔργον μέλλῃς, ὑπόμνησον σε-
αυτὸν, ὅποῖόν ἐστι τὸ ἔργον.
εἰ ἂν λησόμενος ἀπίης, πρό-
βαλε σιαυτῷ τὰ γινόμενα ἐν
βαλανείῳ τῆς ἀπορραίνοντος,
τῆς ἐγκυρομένης, τῆς λοιδο-
ρῦντας, τῆς κλέπτοντας· καὶ
ὕτως ἀσφαλέστερον ἄψῃ τῷ
ἔργῳ, εἰ ἂν ἐπιλέγῃς, ὅτι εὐθύς

ΙΟ ΕΠΙΚΤΗΤΟΥ

λύσασθαι θίλω, ἔ τὴν ἑμαυ-
 τῷ προαίρεσιν κατὰ φύσιν ἔ-
 χουσιν τηρῆσαι. ἔ ὡσαύτως
 ἰφ' ἐκάστῃ ἔργῳ. ὕτω γὰρ, ἂν
 τι πρὸς τὸ λύσασθαι γένη-
 ται ἐμποδῶν, πρόχειρον ἴσ-
 ται, ὅτι ὁ τῷτο ἠθέλον μόνον,
 ἀλλὰ ἔ τὴν ἑμαυτῷ προαί-
 ρεσιν κατὰ φύσιν ἔχουσιν τη-
 ρῆσαι ὁ τηρήσω ἔ, ἰὰν ἀλα-
 νακτῶ πρὸς τὰ γινόμενα.

5. ΤΑΡΑΣΣΕΙ τῆς ἀνθρώ-
 πους, ὁ τὰ πράγματα, ἀλ-
 λά τὰ περὶ τῶν πραγμάτων
 δόγματα. οἶον, ὁ θάνατος

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ. ΙΙ

ὕδεν δεινόν, ἐπεὶ ὁ Σωκράτης
 ἂν ἐφαίνετο· ἀλλὰ τὸ δόγ-
 μα τὸ περὶ θανάτου, ὅτι δει-
 νόν, ἔχοντο τὸ δεινόν ἐσιν. ὅ-
 ταν ὅν ἐμποδιζώμεθα, ἢ τα-
 ρατίζώμεθα, ἢ λυπώμεθα,
 μηδέποτε ἄλλης αἰτιώμεθα,
 ἀλλ' ἑαυτῆς, τυτίσι τὰ ἑαυ-
 τῶν δόγματα. ἀπαιδεύετε
 ἔργον, τὸ ἄλλοις ἐγκαλεῖν,
 ἐφ' οἷς αὐτὸς πράσσει κα-
 κῶς· ἡργμένον παιδεύεσθαι,
 τὸ ἑαυτῷ πεπαιδευμένον, τὸ
 μήτ' ἄλλω, μήθ' ἑαυτῷ.

12 ΕΠΙΚΤΗΤΟΥ

6. ΕΠΙ μηδενὶ ἐπαρθῆς ἀλλοτριῷ προτιρήματι. εἰ δ' ἵππος ἐπαιρόμενος ἔλεγεν ἄν, ὅτι καλὸς εἰμι, οἷσδ' ἄν ἦν. σὺ δ' ὅταν λέγῃς ἐπαιρόμενος, ὅτι ἵππον καλὸν ἔχω, ἴσθι ὅτι ἐπὶ ἵπῳ ἀγαθῷ ἐπαίρη. τί ὅν ἐστι σόν; χρῆσις φαντασιῶν. ὥσθ' ὅταν ἐν χρήσει φαντασιῶν κατὰ φύσιν σχῆς, τῆνικαῦτα ἐπαρθῇ· τότε γὰρ ἐπὶ σῶ τινι ἀγαθῷ ἐπαρθῇ.

7. ΚΑΘΑΠΕΡ ἐν πλῶ, τοῦ πλοίου καθορμισθέντος, ἄν

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ. 13

ἐξέλθης ὑδρεύσασθαι, ὁδῷ
 μὲν πᾶρεργόν ἐστι, καὶ κοχλίδι-
 ον ἀναλέξασθαι ἢ βολβάριον
 τετάσθαι ὃ δὲ τὴν διάνοι-
 αν ἐπὶ τὸ πλοῖον, καὶ συνε-
 χῶς ἐπιστρέφειν. μή τοι
 γε ὁ κυβερνήτης καλέσῃ καὶ
 τότε πάντα ἐκῆνα ἀφίεναι,
 ἵνα μὴ δεδεμένος ἐμβληθῇς,
 ὥς τὰ πρόβατα ὕτω καὶ ἐν τῷ
 βίβρῳ, εἰὰν διδῶται ἀντὶ βολβα-
 ρίου καὶ κοχλιδίου γυναικάριον
 καὶ παιδίον, ὃδὲν κωλύσει εἰὰν
 ὃ ὁ κυβερνήτης καλέσῃ, τρέ-
 χει ἐπὶ τὸ πλοῖον, ἀφῆς ἐκῆ-

14 ΕΠΙΚΤΗΤΟΥ

να ἅπαντα, μηδὲν ἐπιστρεφό-
μενος. ἰὰν ᾧ γέρων ἦς, μηδὲ
ἀπαλλαγῇς ποτε τῷ πλοίῳ
μακρὰν, μήποτε καλύμενος
ἐλλίπης.

8. ΜΗ ΖΗΤΕΙ τὰ γινόμε-
να γίνεσθαι ὡς θέλης, ἀλ-
λὰ θέλε γίνεσθαι τὰ γινό-
μενα ὡς γίνεται, καὶ εὐροή-
σης.

9. ΝΟΣΟΣ, σώματός ἐστιν
ἐμπόδιον· προαιρέσειως δὲ ὐ,
ἰὰν μὴ αὐτὴ θέλῃ. χώλαν-
σις, σπείλως ἐστὶν ἐμπόδιον,
προαιρέσειως ᾧ ὐ. καὶ τῷτο ἰφ'

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ. 15

ἑκάστῳ τῶν ἐμπιπτόντων ἐπι-
 λεγεῖ εὐρήσεις γὰρ αὐτὸ ἄλ-
 λυ τινος ἐμπόδιον, σὺ ᾧ ὕ.

10. ΕΦ ΕΚΑΣΤΟΤ τῶν
 προσπιπτόντων μέμνησο ἐ-
 πιστρέφων ἐπὶ σεαυτὸν ζητῆν,
 τίνα δύναμιν ἔχεις πρὸς τὴν
 χρῆσιν αὐτῷ. εἰάν καλὸν ἴδῃς
 ἢ καλὴν, εὐρήσεις δύναμιν
 πρὸς ταῦτα ἐγκράτειαν. εἰ-
 ἂν πόνος προσφέρηται, εὐρή-
 σεις καρτερίαν· ἂν λοιδορία,
 εὐρήσεις ἀνεξικαχίαν. ὃ ὕτως
 ἐθιζόμενόν σε ὁ συναρπάσσει-
 σιν αἱ φαντασίαι.

16 ΕΠΙΚΤΗΤΟΥ

11. ΜΗΔΕΠΟΤΕ ἐπὶ μὴ-
δενὸς ἔπης, ὅτι ἀπώλεσα αὐ-
τὸ, ἀλλ' ὅτι ἀπένδωκα. τὸ
παιδίον ἀπέθανεν; ἀπενδόθη.
ἡ γυνὴ ἀπέθανεν; ἀπενδόθη.
τὸ χωρίον ἀφηρέθη; ἔκυν ἔ-
τῃτο ἀπενδόθη; ἀλλὰ κακὸς
ὁ ἀφελόμενος. τί δέ σοι μέ-
λει, διὰ τίνος σε ὁ δὺς ἀπή-
τησε; μέχρι δ' ἂν διδῶ, ὥς
ἄλλοτρίῳ αὐτῷ ἐπιμελῶ, ὥς
τῷ πανδοχῆν οἱ παριόντες.

12. Εἰ ΠΡΟΚΟΨΑΙ θείης,
ἄφες τὴς τοιούτης διαλογισ-
μύς· ἐὰν ἀμελήσω τῶν ἐ-

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ. 17

μῶν, ὕχῃξω διατροφάς· εἰάν
 μὴ κολάσω τὸν παῖδα, πο-
 νηρὸς εἶσαι· κρῆσσον γάρ
 λιμῶ ἀποθανεῖν, ἄλυπον ἔ-
 ἄροτον γενόμενον, ἢ ζῆν ἐν ἀφ-
 θόνοις ταρασσόμενον. κρῆτ-
 τον ὅ, τὸν παῖδα κακὸν εἶ-
 ναι, ἢ σὲ κακοδαίμονα. ἄρξ-
 αι τοιγαρῦν ἀπὸ τῶν σμι-
 κρῶν. ἐκχῆται τὸ ἐλάδιον;
 κλέπτεται οἰνάρια; ἐπίλεγε,
 ὅτι τοσούτῃ πωλῆται ἀπά-
 θεια, τοσούτῃ ἀταραξία· προῖ-
 κα ὅ ὕδὲν παραγίνεται. ὅ-
 ταν ὅ καλῆς τὸν παῖδα,

18 ΕΠΙΚΤΗΤΟΥ

ἐνθυμῷ ὅτι δύναται μὴ ὑπα-
κῦσαι· καὶ ὑπακῦσας, μηδὲν
ποιῆσαι ὧν θέλεις. ἀλλ' ἔχ
ἔτις ἐστὶν αὐτῷ καλῶς· ὅλως
δεί σοι καλῶς· ἵνα ἐπ' ἐκείνῳ
ἢ τό σε μὴ ταραχθῆναι.

13. Εἰ ΠΡΟΚΟΨΑΙ θέλεις,
ὑπόμεινον, ἕνεκα τῶν ἐκτός
ἀνόητος δόξαι, καὶ ἡλίθιος. μη-
δὲν βάλῃ δοχεῖν ἐπίσασθαι.
καὶ δόξης τιςιν εἶναι τις, ἀ-
πίσκει σεαυτῷ. ἴσθι γάρ, ὅτι
ὁ ῥάδιον, καὶ τὴν προαίρεσιν
τὴν σεαυτῷ κατὰ φύσιν ἔ-
χουσιν φυλάξαι, καὶ τὰ ἐκτός·

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ. 19

ἀλλὰ τὸν ἑτέρῳ ἐπιμελύμε-
νον, τῷ ἑτέρῳ ἀμελῆσαι πᾶ-
σα ἀνάγκη.

14. ΕΑΝ Φίλης τὰ τέκνα σου,
ἔτι τὴν γυναῖκα, ἔτι τὴν φίλῃς
σου πάντοτε ζῇν, ἡλίθιος ἔ-
στι γὰρ μὴ ἐπὶ σοι, Φίλης ἐ-
πὶ σοι εἶναι ἔτι τὰ ἀλλότρια,
σὰ εἶναι. ὅτω καὶ τὸν παῖ-
δα Φίλης μὴ ἀμαρτάνειν,
μωρὸς ἔστι Φίλης γὰρ τὴν κα-
κίαν μὴ εἶναι κακίαν, ἀλλ'
ἄλλό τι. εἰάν τῳ Φίλης ὀρεγό-
μενος μὴ ἀποτυγχάνειν, τῷ-
το δύνασθαι. τῷτο ὅν ἄσκη,

20 ΕΠΙΚΤΗΤΟΥ

ὁ δύνασαι. κύριος ἐκάστῳ ἐστιν, ὁ τῶν ὑπ' ἐκείνου θελομένων, ἢ μὴ θελομένων, ἔχων τὴν ἐξουσίαν εἰς τὸ περιποιῆσαι ἢ ἀφελίσθαι. ὅστις ὖν ἐλεύθερος εἶναι βύλεται, μήτε θελῶ τι, μήτε φεύγῃ τι τῶν ἐπ' ἄλλοις· εἰ δὲ μὴ, δουλεύειν ἀνάγκη.

15. ΜΕΜΝΗΣΟ, ὅτι ὡς ἐν συμποσίῳ, δεῖ σε ἀναστρέφεισθαι. περιφερόμενον γέγονέ τι καλῶς; ἐκτείνας τὴν χεῖρα, κοσμίως μετέλαβε. παρέρχεται; μὴ κάτεχε. ὕπῳ

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ. 21

ἦκει; μὴ ἐπίβαλλε πόρρω
τὴν ὄρεξιν· ἀλλὰ περίμενε,
μέχρις ἂν γένηται κατὰ σε.
ἔτω πρὸς τέχνα, ἔτω πρὸς
γυναῖκα, ἔτω πρὸς ἀρχάς,
ἔτω πρὸς πλῦτον, καὶ ἴση πο-
τὲ ἄξιος τῶν Θεῶν συμπό-
της. ἂν δὲ καὶ παρατεθέντων
σοι μὴ λάβῃς, ἀλλὰ καὶ ὑπερί-
δῃς, τότε ὁ μόνον συμπότης
τῶν Θεῶν ἴση, ἀλλὰ καὶ συν-
ἀρχων. ἔτω γὰρ ποιῶν Διο-
γένους καὶ Ἡράκλεως, καὶ οἱ ὁ-
μοιοι, ἀξίως Θεοί τε ἦσαν,
καὶ ἐλίγοντο.

22 ΕΠΙΚΤΗΤΟΥ

16. ΟΤΑΝ κλαίοντα ἴδῃς
 τινα ἐν πένθει, ἢ ἀποδημῶντος
 τέκνου ἢ ἀποθανόντος, ἢ ἀπο-
 λωλεχότα τὰ ἑαυτοῦ, πρόσε-
 χε μή σε ἡ φαντασία συν-
 αρπάσῃ, ὥς ἐν κακοῖς ὄντος
 αὐτοῦ τοῖς ἑκτός· ἀλλ' εὐθύς
 διαίρει παρὰ σεαυτῷ, καὶ λέ-
 γειν ἔγω πρόχειρον, ὅτι τῷ-
 τον θλίβει ὃ τὸ συμβεβηκός·
 ἄλλον γὰρ ὃ θλίβει· ἀλλὰ
 τὸ δόγμα τὸ περὶ τούτου. μέ-
 χρι μὲν τοι λόγῳ μὴ ὅκνει
 συμπεριφέρεισθαι αὐτῷ, καὶ
 ὕτω τύχῃ, καὶ συνεπισιναῆσαι.

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ. 23

πρόσεχε μὲν τοι, μὴ ἔῃσω-
θεν σενάξης.

17. MEMNHΣΟ, ὅτι ὑποκρι-
τὴς ἔστι δράματος, οἷα ἂν θέ-
λῃ ὁ διδάσκαλος. ἂν βραχύ,
βραχέος· ἂν μακρὸν, μα-
κρῷ· ἂν πτωχὸν ὑποκρίνεσ-
θαι σε θέλῃ, ἵνα ἔῃ τῷτον εὐ-
φυῶς ὑποκρίνῃ· ἂν χωλὸν, ἂν
ἄρχοντα, ἂν ἰδιώτην. σὸν
γὰρ τῷτ' ἐστὶ, τὸ δοθὲν ὑπο-
κρίνασθαι πρόσωπον καλῶς·
ἐκλέξασθαι δ' αὐτὸ, ἄλλῃ.

18. ΚΟΡΑΞ ὅταν μὴ αἰσιον
κεκράγῃ, μὴ συναρπαζέτω σε

24 ΕΠΙΚΤΗΤΟΥ

ἡ φαντασία· ἀλλ' εὐθύς δια-
αίρει παρὰ σεαυτῷ, καὶ λέγε,
ὅτι τούτων ἐμοὶ ὕδεν ἐπιση-
μαίνεται, ἀλλ' ἢ τῷ σωμα-
τίῳ μὲν, ἢ τῷ κτησιδίῳ μὲν, ἢ
τῷ δοξαρίῳ, ἢ τοῖς τέχνοις,
ἢ τῇ γυναικί· ἐμοὶ δὲ πάντα
αἴσια σημαίνεται, εἰὰν ἐγὼ
θέλω. ὅ, τι γὰρ ἂν τούτων
ἀποβαίνη, ἐπ' ἐμοὶ ἔστιν ὠφε-
ληθῆναι ἀπ' αὐτῆς.

19. ΑΝΙΚΗΤΟΣ εἶναι δύ-
νασαι, εἰὰν εἰς μηδένα ἀγῶνα
καταβαίνης, ὃν οὐκ ἔστιν ἐπί-
σοι νικῆσαι. ὅρα ὅν μήποτε

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ. 25

ἰδὼν τινα προτιμώμενον, ἢ
 μέγα δυνάμενον, ἢ ἄλλως
 εὐδοχιμῶντα, μακαρίσης, ὑ-
 πὸ τῆς φαντασίας συναρ-
 πασθεῖς. εἰάν γάρ ἐν τοῖς ἐφ'
 ἡμῖν ἡ ὑσία τῷ ἀγαθῷ ἦ, ὥ-
 τε φθόνος, ὥτε ζηλοτυπία
 χώραν ἔξει. σὺ δὲ αὐτὸς ὁ
 γρατηγός, ὁ πρύτανις ἢ ὕ-
 πατος εἶναι θελήσης, ἀλλ' ἐ-
 λεύθερος· μία ὅδε ὁδὸς πρὸς
 τῷτο, καταφρόνησις τῶν ὑπὲρ
 ἐφ' ἡμῖν.

20. ΜΕΜΝΗΣΟ, ὅτι ὁ χόλοι-
 δορῶν ἢ τύπτων ὑβρίζει, ἀλ-

26 ΕΠΙΚΤΗΤΟΥ

λά τὸ δόγμα τὸ περὶ τούτων,
ὡς ὑβρίζοντων. ὅταν ᾖν ἐρε-
θίσῃ σέ τις, ἴσθι ὅτι ἡ σὴ σε
ὑπόληψις ἠρέθισε. τοιγαρῦν
ἐν πρώτοις παρῶ, ὑπὸ τῆς
φαντασίας μὴ συναρπασθῆ-
ναι. ἂν γὰρ ἅπαξ χρόνῳ καὶ
διατριβῇς τύχης, ῥᾶον κρα-
τήσης σεαυτῷ.

21. ΘΑΝΑΤΟΣ, καὶ φυγὴ, καὶ
πάντα τὰ ἄλλα τὰ δεινὰ
φαινόμενα, πρὸ ὀφθαλμῶν
ἔσω σοι καθ' ἡμέραν· μάλι-
στα ὅ πάντων ὁ θάνατος. καὶ
οὐδὲν ὑδέποτε ταπεινὸν ἐνθυ-

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ. 27

μήσῃ, ὅτε ἄγαν ἐπιθυμήσεις
τινός.

22. ΕΙ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ἐπι-
θυμῆς, παρασκευάζῃ αὐτό-
θεν, ὡς καταγελασθησόμε-
νος, ὡς καταμωκησομένων
σε πολλῶν, ὡς ἐρύντων, ὅτε
ἄφνω φιλόσοφος ἡμῖν ἐπαν-
ελήλυθε, καὶ πόθεν ἡμῖν αὕτη
ἢ ὄφρυσ; σύ δὲ ὄφρυν μὲν μὴ
σχῆς· τῶν δὲ βελτίστων σοι
φαινομένων ὅπως ἔχει, ὡς ὑπὸ
τῷ Θεῷ τεταγμένος εἰς ταύ-
την τὴν τάξιν. μέμνησο δὲ, ὅ-
τι ἐὰν μὲν ἐμμείνῃς τοῖς αὐ-

28 ΕΠΙΚΤΗΤΟΥ

τοῖς, οἱ καταγιγνώσκοντες σε
πρότερον, ὕψιστον ὕστερον θαυ-
μάζονται· ἐὰν δὲ ἡτληθῇς αὐ-
τῶν, διπλὴν προσλήψῃ κα-
ταγέλωτα.

23· ΕΑΝ ποτὶ σοὶ γένηται
ἔξω γραφῆναι, πρὸς τὸ βύλει-
σθαι ἀρίσται τιθι, ἴσθι ὅτι
ἀπώλειςας τὴν ἔνστασιν. ἀρ-
κῆ ὅν ἐν παντί, τῷ εἶναι φι-
λόσοφος· εἰ δὲ καὶ δοκεῖν βύλει
τῷ εἶναι, σαυτῷ φαίνε, καὶ ἰκα-
νὸς εἶσθι.

24· ΟΥΤΟΙ σε οἱ διαλογισ-
μοὶ μὴ θλιβέτωσαν, ἄτιμος

ΕΓΚΕΙΡΙΔΙΟΝ. 29

ἐγὼ βιώσομαι, καὶ ὑδὲς ὑδα-
 μῶ. εἰ γὰρ ἀτίμια ἐστὶ κα-
 κόν, καὶ δύνασθαι ἐν κακῷ εἶναι
 δι' ἄλλον, καὶ μᾶλλον ἢ ἐν
 αἰσχυρῷ. μήτι ἔν τὸ σὸν ἔρ-
 γον ἐστίν, τὸ ἀρχῆς τυχεῖν;
 ἢ παραληφθῆναι ἐφ' ἐξίαςιν;
 οὐδαμῶς. πῶς ἔν ἐτι τῷτ'
 ἐστὶν ἀτιμία; πῶς ὃ ὑδὲς καὶ
 δαμῶ ἔσθ, ὃν ἐν μόνοις εἶναι
 τίνα δεῖ τοῖς ἐπὶ σοι, ἐν οἷς
 ἐξεστὶ σοι εἶναι πλείονα ἀξίῳ;
 ἀλλὰ σοι οἱ φίλοι ἀβοήθητοι
 ἔσονται; τί λήγεις τὸ ἀβοή-
 θητοι; καὶ ἔξυσι παρὰ σου

30 ΕΠΙΚΤΗΤΟΥ

ἀργύριον, ὑδὲ πολίτας Ῥωμαίων αὐτὴς ποιήσης. τίς ἔν σοι ἔπεν, ὅτι ταῦτα τῶν ἐφ' ἡμῖν ἐσὶν, ὕχι ᾗ ἄλλότρια ἔργα; τίς δὲ δύναι δύναται ἐτέρῳ, ἢ μὴ ἔχει αὐτός; κτῆσαι ἔν, φασὶν, ἵνα καὶ ἡμεῖς ἔχωμεν. εἰ δύνάμαι κτήσασθαι, τηρῶν ἐμαυτὸν αἰδήμονα, καὶ πιστὸν, καὶ μεγαλόφρονα, δεκνύετε τὴν ὁδόν, καὶ κτήσομαι. εἰ δ' ἐμὲ ἀξιῶτε τάγαθὰ τὰ ἐμαυτῷ ἀπολίσσαι, ἔν ὑμεῖς τὰ μὴ ἀγαθὰ περιποιήσησθε, ὁρᾶτε ὑ-

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ 31

μῆϊς, πῶς ἄνισοί ἐστε ἔ ἀγ-
 νώμονες. τί δὲ ἔ βύλεσθε
 μᾶλλον; ἀργύριον, ἢ φίλον
 πισόν ἔ αἰδήμονα; εἰς τῷλο
 ὦν μοι μᾶλλον συλλαμβά-
 νετε, ἔ μὴ δι' ὧν ἀποβαλῶ
 αὐτὸ, ταῦτά με πράσσῃν
 ἀξιῶτε. ἀλλ' ἢ πατρίς, φη-
 σιν, ὅσον ἐπ' ἐμοί, ἀβοήθη-
 τος ἔσσαι. πάλιν, ποίαν ταύ-
 την βοήθειαν; σοὰς ὕχ ἔξει
 διὰ σε, ὥτε βαλανεῖα; ἔ τί
 τῷτο; ὕδὲ γὰρ ὑποδήματα
 ἔχει διὰ τὸν χαλκία, οὐδ'
 ὅπλα διὰ τὸν σκυτία. ἰκα-

32 ΕΠΙΚΤΗΤΟΥ

νὸν δὲ, εἴαν ἕκαστος ἐκπληρώ-
 σῃ τὸ ἐαυτοῦ ἔργον. εἰ δὲ ἄλ-
 λον τινὰ αὐτῇ κατεσκευάζεις
 πολίτην πισὸν καὶ αἰδήμονα,
 ὅθεν ἂν αὐτὴν ὠφελεῖς; ναί.
 οὐκ ἔστιν ὅθεν σὺ αὐτὸς ἀνωφελὴς
 ἂν εἴης αὐτῇ. τίνα ἔστιν ἔξω,
 φησὶ, χώραν ἐν τῇ πόλει; ἢ
 ἂν δύνῃ φυλάττων ἅμα τὸν
 πισὸν καὶ αἰδήμονα. εἰ δ' ἐ-
 κείνην ὠφελεῖν βυλόμενος, ἀ-
 ποβαλεῖς ταῦτα, τί ὄφελος
 ἂν αὐτῇ γένοιτο, ἀναιδὴς καὶ
 ἄπιστος ἀποτελεσθεὶς;

25. ΠΡΟΕΤΙΜΗΘΗ σε τίς

ΕΓΚΕΙΡΙΔΙΟΝ. 33

ἐν ἐσιάσει, ἢ ἐν προσαγορεύ-
 σει, ἢ ἐν τῷ παραληφθῆναι
 εἰς συμβουλίαν; εἰ μὲν ἀγα-
 θὰ ταῦτά ἐστι, χαίρειν σε δεῖ,
 ὅτι ἔτυχεν αὐτῶν ἐκείνος· εἰ
 ὃ κακὰ, μὴ ἄχθου, ὅτι σὺ αὐ-
 τῶν ἔκ ἐτυχες. μέμνησο ὅτι,
 ὅτι ὕδυνασαι, μὴ ταῦτά ποι-
 ῶν, πρὸς τὸ τυχεῖν τῶν
 ἔκ ἐφ' ἡμῖν, τῶν ἴσων ἀξιῦσ-
 θαι. πῶς γὰρ ἴσον ἔχον
 δύναται, ὃ μὴ φοιτῶν ἐπὶ δού-
 ρας τινος, τῷ φοιτῶντι; ὃ μὴ
 παραπέμπων, τῷ παραπέμ-
 ποντι; ὃ μὴ ἐπαινῶν, τῷ ἐ-

34 ΕΠΙΚΤΗΤΟΥ

παινῶντι; ἄδικος ὅν ἴση, καὶ
 ἄπληστος, εἰ μὴ προϊέμενος
 ταῦτα, ἀνδ' ὧν ἐκεῖνα πι-
 πρᾶσκειται, προῖκα αὐτὰ βυ-
 λήσῃ λαμβάνειν. ἀλλὰ πό-
 συ πιπρᾶσκονται θρίδακες;
 ὀβολῷ, ἂν ὕτω τύχη. ἂν οὖν
 τις προϊέμενος τὸν ὀβολόν,
 λάβῃ θρίδακας, σὺ δὲ μὴ
 προϊέμενος, μὴ λάβῃς, μὴ
 οἷς ἑλαττον ἔχῃ τῷ λαβόν-
 τος· ὡς γὰρ ἐκῆνος ἔχει θρί-
 δακας, ὕτω σὺ ἢ ὀβολόν, ὃν
 ὕψι ἔδωκας. ἢ αὐτὸν δὴ πρό-
 πον ἔνταυθα. ὃ παρεκλή-

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ. 35

θης ἐφ' ἐγίαςίν τινος; ὃ γὰρ
 ἔδωκας τῷ καλῶντι, ὅσον πω-
 λῆται τὸ δειπνον· ἐπαίνου δ'
 αὐτὸ πωλῆ, θεραπεύας πω-
 λῆ. δὸς ὅν τὸ διαφέρον, εἴ σοε
 λυσιτελῆ, ὅσον πωλῆται. εἰ
 δὲ κἀκῆνα θείως μὴ προΐ-
 εσθαι, καὶ ταῦτα λαμβάνειν,
 ἄπλητος εἶ καὶ ἀβέλτερος. ὅ-
 δὲν ὅν ἔχεις ἀντὶ τοῦ δειπνου;
 ἔχεις μὲν ὅν, τὸ μὴ ἐπαινέ-
 σαι τῷτον, ὃν ὅκ ἤθελες· τὸ
 μὴ ἀνασχέσθαι αὐτῷ ἐπὶ τῆς
 εἰσόδου.

26. ΤΟ ΒΟΤΑΝΗΜΑ ΤΗΣ

36 ΕΠΙΚΤΗΤΟΥ

φύσεως καταμαθῆν ἔστιν, ἐξ
 ὧν ὁ διαφερόμεθα πρὸς ἀλ-
 λήλους. οἷον, ὅταν τῷ γέντο-
 νος παιδάριον κατεάξῃ τὸ
 ποτῆριον, ἢ ἄλλό τι, πρὸ χει-
 ρόν ἔστιν εὐθὺς λέγειν, ὅτι τῶν
 γινομένων ἔστιν. ἴσθι ὅν, ὅτι
 ὅταν καὶ τὸ σὸν κατεαγῇ, τοι-
 ῦτον εἶναί σε δεῖ, ὁποῖον ὅτε
 καὶ τὸ τῷ ἄλλῳ κατεάγῃ. ὕτω
 μετατίθει καὶ ἐπὶ τὰ μείζονα.
 τέκνον ἄλλῳ τίθησκιν, ἢ γυ-
 νή; ὁδεῖς ἔστιν ὅς τις ἂν εἴποι,
 ὅτι ἀνθρώπινον. ἀλλ' ὅταν
 τὸ αὐτῷ τινος ἀποθάνῃ, εὐ-

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ. 37

Σὺς, Οἶμοι, τάλας ἐγώ! ἰ-
 χρῆν δὲ μεμνησθαι, τί πάσ-
 χομεν, περὶ ἄλλων αὐτὸ ἀ-
 κύσαντες.

27. ΩΣΠΕΡ σκοπὸς πρὸς
 τὸ ἀποτυχεῖν ὃ τίθεται, ὡ-
 τως ὁδὲ κακῇ φύσις ἐν κόσ-
 μῳ γίνεται.

28. ΕΙ ΜΕΝ τὸ σῶμα σὺ
 ἐπίτρεπέ τις τῷ ἀπαντήσαν-
 τι, ἡγανάκτης ἂν ὅτι δὲ σὺ
 τὴν γνώμην τὴν σιαυτῇ ἐπι-
 τρίπης τῷ τυχόντι, ἵνα, ἵ-
 ἂν λοιδορήσῃ αἰ σοι, ταραχ-

38 ΕΠΙΚΤΗΤΟΥ

Δὴ εἰκίνη, καὶ συλχυθῇ, ὅκ αἰσ-
χύνῃ τύτῃ ἔνεκα;

29. ἘΚΑΣΤΟΥ ἔργῳ σκό-
πει τὰ καθηγόμενα, καὶ τὰ ἀ-
κόλουθα αὐτῷ, καὶ ὅτως ἔρχεται
αὐτό. εἰ δὲ μὴ, καὶ μὲν πρώτην
προθύμως ἤξει, μηδὲν τῶν ἐ-
ξῆς ἐντεθυμημένος· ὕστερον δὲ,
ἀναφανέντων τινῶν αἰσχυρῶν,
αἰσχυνηθήσῃ. Δίλεις Ολύμ-
πια νικῆσαι; καὶ γὰρ, νῆ τῆς
Θεῆς· κομψὸν γὰρ εἶσιν. ἀλ-
λά σκόπει καὶ τὰ καθηγόμενα,
καὶ τὰ ἀκόλουθα· καὶ ὅτως ἀπλῶς
τῷ ἔργῳ. Δὴ σ' εὐταχτεῖν, ἀ-

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ. 39

ναλχοφαεῖν, ἀπέχισθαι πεμ-
μάτων, γυμνάζεσθαι πρὸς
ἀνάγκην, ἐν ὥρᾳ τεταγμένη,
ἐν καύματι, ἐν φύχει, μὴ ψυ-
χρὸν πίνειν, μὴ οἶνον, ὡς ἔ-
τυχεν· ἀπλῶς, ὡς ἰατρῷ πα-
ραδεδωκέναι σὺ αὐτὸν τῷ ἰ-
πιστάτῃ, ἔτα εἰς τὸ ἀγῶνα
παρίρχεσθαι· ἐστὶ δὲ ὅτε χῆ-
ρα ἐκβαλεῖν, σφυρὸν γρέφαι,
πολλὴν ἀφὴν καταπιεῖν· ἔσθ'
ὅτε μασιγῶθῃναι, καὶ μετὰ
ταῦτα πάντα νικηθῆναι.
ταῦτα πάντα ἐπισκεψάμε-
νος, ἰὰν ἔτι θείης, ἔρχου ἐπὶ

40 ΕΠΙΚΤΗΤΟΥ

τὸ ἀθλῆν· εἰ δὲ μὴ, ὡς τὰ
 παιδία ἀναγραφῆση, ἃ νῦν
 μὲν παλαιστὰς παίζει, νῦν
 δὲ αὐλητὰς, νῦν δὲ μονομά-
 χους, ἔτα σαλπίζει, εἴτα
 τραγοιδεῖ· οὕτω καὶ σὺ,
 νῦν ἀθλητῆς, νῦν δὲ μονομά-
 χος, εἴτα ῥήτωρ, εἴτα φιλό-
 σοφος, ὅλη δὲ τῇ ψυχῇ ὑδίν·
 ἀλλ' ὡς πύθνηκος, πᾶσαν θεί-
 αν, εἰάν ἴδῃς, μιμῆ, καὶ ἄλλο ἐξ
 ἄλλου σοι ἀρίσκει. ὃ γὰρ με-
 τὰ σκέψεως ἦλθες ἐπὶ τι, ὃ-
 δὲ περιώδευσας· ἀλλ' εἰκῇ,
 ὃ κατὰ ψυχρὰν ἐπιθυμίαν.

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ. 41

ἔγω θεασάμενοί τινες φιλό-
σοφον, καὶ ἀκύσαντες ἔγω τι-
νος λέγοντος, ὡς Εὐφράτης
λέγει· καί τοι τίς ἔγω δύνα-
ται εἰπεῖν ὡς ἐκεῖνος; Δίλυσεν
καὶ αὐτοὶ φιλοσοφεῖν. ἄνθρωπε,
πρῶτον ἐπίσχεψαι, ὁποῖόν ἐστι
τὸ πρᾶγμα· ἦτα καὶ ἢ σε-
αυτῷ φύσιν κατὰ μαθεῖ, εἰ δύ-
νασαι βαστάσαι. πένταθλος
εἶναι βύλει, ἢ παλαιστῆς; ἴδε
σεαυτῷ τὴν βραχίονα, τὴν
μηρὸς, ἢ ὀσφύν κατὰ μαθεῖ.
ἄλλος γὰρ πρὸς ἄλλο πείψυ-
κε. δοκεῖς, ὅτι ταῦτα ποιεῖν,

42 ΕΠΙΚΤΗΤΟΥ

ὡσαύτως δύνασσαι ἐσθίειν, ὡ-
σαύτως πίνειν, ὁμοίως δυσά-
ρες ἢν; ἀγρυπνῆσαι δεῖ, πο-
νῆσαι, ἀπὸ τῶν οἰκείων ἀ-
πελθεῖν, ὑπὸ παιδαρίῳ κατὰ-
φρονηθῆναι, ἐν παντὶ ἥττον ἔ-
χειν, ἐν τιμῇ, ἐν ἀρχῇ, ἐν
δίκῃ, ἐν πραγματίῳ παντί.
ταῦτα ἐπίσκειψαι, εἰ δὲ θέ-
λης ἀντικαταλλάξασθαι τύ-
των ἀπάθειαν, ἐλευθερίαν,
ἀταραξίαν. εἰ δὲ μὴ, πρόσε-
χε μὴ ὡς τὰ παῖδιά, νῦν φι-
λόσοφος, ὕστερον δὲ τελώνης, ἔν-
τα ῥήτωρ, ἥτα ἐπίτροπος καί-

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ. 43

σαρος γένη. ταῦτα ὁ συμφω-
νεῖ. ἕνα σε δεῖ ἄνθρωπον, ἢ ἀ-
γαθὸν ἢ κακὸν εἶναι. ἢ τὸ ἡγε-
μονικόν σε δεῖ ἐξεργάζεσθαι
τὸ σαυτῷ, ἢ τὰ ἑκτός· ἢ περὶ
τὰ ἔσω φιλοτεχνεῖν, ἢ περὶ
τὰ ἔξω· τυτέσιν, ἢ φιλοσόφῃ
τάξιν ἐπέχεν, ἢ ἰδιώτῃ.

30. ΤΑ ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ, ὡς
ἐπίπαν ταῖς σχέσεσι παρα-
μιτρῆται. πατὴρ ἐστίν; ὑ-
παγορεύεται, ἐπιμελεῖσθαι,
παραχωρεῖν ἀπάντων, ἀνέ-
χεσθαι λοιδοροῦντος, παί-
οντος. ἀλλὰ πατὴρ κακός

44 ΕΠΙΚΤΗΤΟΥ

ἔστι ; μήτι οὖν πρὸς ἀγαθὸν
 πατέρα φύσει ῥηκνώθης ; οὐ
 ἀλλὰ πρὸς πατέρα. ὁ ἀδελ-
 φὸς ἀδικεῖ ; τήρει τοιγαρῶν
 τὴν τάξιν τὴν σαυτοῦ πρὸς αὐ-
 τόν, μηδὲ σκόπει τί ἐκείνος
 ποιεῖ, ἀλλὰ τί σοι ποιήσαν-
 τι, κατὰ φύσιν ἢ σὴ ἔξει προ-
 αίρεσις. σὲ γὰρ ἄλλος ὁ βλά-
 ψει, ἂν μὴ σὺ θείλῃς. τότε
 ὅς ἐσθ' βεβλαμμένος, ὅταν ὑ-
 πολάβῃς βλάβητιςθαι. ὕτως
 ὢν ἀπὸ τοῦ γείτονος, ἀπὸ τοῦ
 παλίου, ἀπὸ τοῦ γρατυγῦ, τὸ

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ. 45

καθῆκον εὐρήσῃς, εἰάν τὰς
σχέσεις ἐθίζῃς θεωρῆν.

41. ΤΗΣ περὶ τῆς Θεοῦς
εὐσεβείας, ἴσθι ὅτι τὸ κυρι-
ώτατον ἐκείνός ἐστιν, ὁρθὰς ὑ-
πολήψῃς περὶ αὐτῶν ἔχεν,
ὡς ὄντων, καὶ διοικούντων τὰ
ὅλα καλῶς ἔδδικαίως· καὶ
σαυτὸν εἰς τῷτο κατατετα-
χέναι, τὸ πείθεσθαι αὐτοῖς,
ἔδεικνεν ἐν πᾶσι τοῖς γινο-
μένοις, καὶ ἀκολουθεῖν ἐκόντα
ὡς ὑπὸ τῆς ἀρίστης γνώμης
ἐπιτελούμενοις. ὕτω γὰρ οὕ-
τε μέμψῃ ποτὲ τοῖς Θεοῖς,

46 ΕΠΙΚΤΗΤΟΥ

ὅτε ἐγκαλίσσης ὡς ἀμελύμε-
 νος. ἄλλως τε ὕχ οἶόν τε τῷ-
 το γίνεσθαι, ἰάν μὴ ἀποσῆς
 τῶν ὕκ ἐφ' ἡμῖν, καὶ ἐν τοῖς ἐφ'
 ἡμῖν μόνοις θῆς τὸ ἀγα-
 θὸν καὶ τὸ κακόν. ὡς ἂν γε τὶ
 ἱκύνων ὑπολάβῃς ἀγαθὸν ἢ
 κακόν, πᾶσα ἀνάγκη, ὅταν
 ἀποτυγχάνῃς ὧν θέλεις, καὶ
 περιπίπτῃς οἷς μὴ θέλεις,
 μέμψασθαί σε, καὶ μισῆν τῆς
 αἰτίας. πέφυκε γὰρ πρὸς τῷ-
 το πᾶν ζῶον, τὰ μὲν βλαβε-
 ρὰ φαινόμενα, καὶ τὰ αἰτία
 αὐτῶν, φεύγειν καὶ ἐκτρίψει-

θαι· τὰ δ' ὠφέλιμα, καὶ τὰ
 αἰτία αὐτῶν, μετιέναι καὶ
 τεθῆπέναι. ἀμήχανον οὖν,
 βλάπτεισθαι τινὰ οἰόμενον,
 χαίρειν τῷ δοκῶντι βλάπ-
 τεν· ὥσπερ καὶ τὸ αὐτῇ τῇ
 βλάβῃ χαίρειν ἀδύνατον. ἐν-
 δειν δὲ πατὴρ ὑπὸ υἱῷ λαιδο-
 ρεῖται, ὅταν τῶν δοκύντων ἀ-
 γαθῶν εἶναι, τῷ παιδὶ μὴ
 μεταδιδῶ. δὲ Πολυνείκην δὲ
 Εἰσοκλέα τῷτο πολεμίας ἀλ-
 λήλοισι ἐποίησε, τὸ ἀγαθὸν
 οἶσθαι τὴ τυραννίδα. διὰ τῆ-
 το ὁ γεωργὸς λαιδορεῖ τοῦς

48 ΕΠΙΚΤΗΤΟΥ

Θεός, διὰ τῦτο ὁ ναύτης, διὰ
τῦτο ἔμπορος, διὰ τῦτο οἱ
τὰς γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα
ἀπολλύντες. ὅπου γὰρ τὸ
συμφέρον, ἔχει καὶ τὸ εὐσιβές.
ὥστε ὅσις ἐπιμελεῖται τῷ ὁ-
ρίγισθαι ὡς δεῖ, καὶ ἐκκλίνειν,
ἐν τῷ αὐτῷ καὶ εὐσεβείας ἐπι-
μελεῖται. σπένδεν ὅ καὶ
θύειν, καὶ ἀπάρχισθαι κατὰ
τὰ πάτρια, ἐκάστοις προσή-
κει, καθαρῶς, καὶ μὴ ἐπισεισυρ-
μένως, μηδὲ ἀμελῶς, μη-
δὲ γλίσχρως, μηδὲ ὑπὲρ δύ-
ναμιν.

32. ὍΤΑΝ μαντικῇ προσίης, μέμνησο ὅτι μὲν, ὡς ἀποθήσεται, ἔκ οἶδας, ἀλλὰ ἤκεις ὡς ἀπὸ τοῦ μάντεως ἀποπευσόμενος. ὁποῖον δὲ εἴςιν, ἐλήλυθας εἰδώς, εἴ περ εἶ φιλόσοφος. εἴ γὰρ εἴσι τε τῶν ἔκ ἐφ' ἡμῖν, πᾶσα ἀνάγκη μήτε ἀγαθὸν αὐτὸ εἶναι, μήτε κακόν. μὴ φέρεῖν πρὸς τὸ μάντιν ὀρεξίν, ἢ ἐκκλίσιν· εἴ ᾧ μὴ, τρέμων αὐτὸν πρόσθι. ἀλλὰ διεγνώκως, ὅτι πᾶν τὸ ἀποθησόμενον, ἀδιάφορον, καὶ ἕδέν πρὸς σε, ὅ-

50 ΕΠΙΚΤΗΤΟΥ

ποιόν δ' ἂν ἦ· ἔσαι γὰρ αὐ-
τῷ χρήσασθαι καλῶς, ἃ
τῷτο ὑδὲς κωλύσει. Δαρ-
ρῶν ὅν, ὡς ἐπὶ συμβούλης
ἔρχεται τῆς Θεῆς. ἃ λοιπὸν, ὅ-
ταν τί συμβουλευθῇ, μέμ-
νησο τίνας συμβούλης παρ-
έλαβες, ἃ τίνων παρακλήσης
ἀπειθήσας. ἔρχεται δὲ ἐπὶ τὸ
μαντεύεσθαι, καθάπερ ἤξ-
ισ Σωκράτης, ἐφ' ὧν ἡ πᾶσα
σκέψις τὴν ἀναφορὰν εἰς τὴν
ἔχουσιν ἔχει, ἃ ὅτε ἐκ λό-
γου, ὅτε ἐκ τέχνης τινὸς ἄλ-
λης ἀφορμαὶ δίδονται πρὸς

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ. 51

τὸ συνιδῆν τὸ προκείμενον.
 ὥς ὅταν δέη συγκινδυνεύσαι
 φίλῳ, ἢ πατρίδι, μὴ μανιεύ-
 εσθαι, εἰ συγκινδυνευτίον.
 ἔ γὰρ ἂν προέπη σθαι ὁ μάν-
 τις, φαῦλα γεγονέναι τὰ ἱε-
 ρὰ, δῆλον ὅτι ὁ θάνατος ση-
 μαίνεται, ἢ πῆρωσις μέρες
 σώματος, ἢ φυγή. ἀλλ' ἐνι
 λόγος, ἔ σὺν τέτοις παρίσ-
 ται τῷ φίλῳ ἔ πατρίδι
 συγκινδυνεύειν. τοιγαροῦν
 τῷ μείζονι μάντει πρόσεχε,
 τῷ Πυθίῳ, ὃς ἐξίβαλε τῷ να-

52 ΕΠΙΚΤΗΤΟΥ

ὑ, ἡ ὁ βοηθήσαντα ἀναιρῶ-
μένῳ τῷ φίλῳ.

33. ΤΑΞΟΝ τινὰ ἤδη χα-
ρακτῆρα σαυτοῦ, καὶ τύπον,
ὃν φυλάξης ἐπὶ τῇ σιαυτῇ
ᾧ, καὶ ἀνθρώποις ἐντυγχάνων.

Καὶ σιωπῇ τὸ πολὺ ἔγω, ἢ
λαλέσθω τὰ ἀναγκαῖα, καὶ
δι' ὀλίγων. σπανίως δέ πο-
τε καιρῷ παρακαλῶντος ἐπὶ
τὸ λέγειν τι ἤξομεν, ἀλλὰ
περὶ ὑδενὸς τῶν τυχόντων,
μὴ περὶ μονομάχων, μηδὲ
ἵπποδρομίων, μὴ περὶ ἀθ-
λητῶν, μὴ περὶ βρωμάτων ἢ

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ. 53

πομάτων τῶν ἱκαταχῦ λε-
γομένων. μάλιστα ὅ, μὴ πε-
ρὶ ἀνθρώπων φέγοντες, ἢ ἐ-
παινῶντες, ἢ συγκρίνοντες.
ἂν μὲν ᾖν οἷός τε ἦς, μέταξ
τοῖς σοῖς λόγοις τῆς τῶν
συνόντων ἐπὶ τὸ προσῆκον·
εἰ ὅ ἐν ἀλλοφύλοις ἀποληφ-
θῆς τύχοις, σιώπα.

Γέλως μὴ πολὺς ἔστω, μηδὲ
ἐπὶ πολλοῖς, μηδὲ ἀναιμένος.

Ορκον παραιτήσαιο, εἰ μὲν
οἷόν τε, εἰς ἅπαν· εἰ ὅ μὴ, ἐκ
τῶν ἐνόντων.

Εσιάσῃς τὰς ἔξω ἢ ἰδίω-

54 ΕΠΙΚΤΗΤΟΥ

τιχάς, διακρύου. εἰάν δέ ποτε
γίνηται καιρὸς, ἐντετάσθω
σοι ἡ προσοχή, μή ποτε ἄρα
ὑποῤῥυῆς εἰς ἰδιωτισμόν. ἴσ-
θι γάρ, ὅτι εἰάν ὁ ἑταῖρος ἢ
μεμολυσμένος, καὶ τὸν συνα-
νατριβόμενον αὐτῷ μολύν-
εσθαι ἀνάγκη, καὶ αὐτὸς ὢν
τύχη καθαρός.

Τὰ περὶ τὸ σῶμα, μέχρι
τῆς χρείας ψιλῆς παρα-
λαμβάνει· οἷον τροφάς, πόμα,
ἀμπεχόνην, οἰκίαν, οἰκετίαν.
τὸ δὲ πρὸς δόξαν, ἢ τρυφήν,
ἅπαν περιγράφει.

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ. 55

Περὶ ἀφροδίσια, εἰς δύνά-
μιν, πρὸ γάμῃ καθαρευέον·
ἀπτομένῳ ὅ, ὡς νόμιμόν ἐστι,
μεταληπτέον. μὴ μέντοι ἐ-
παχθῆς γίνῃ τοῖς χρωμέ-
νοις, μηδὲ ἐλεγκτικός· μηδὲ
πολλαχῶς τὸ, ὅτι αὐτῷ ἔ-
χρῃ, παράφερε.

Εάν τις σοι ἀπαγγέλῃ, ὅ-
τι ὁ δαῖνά σε κακῶς λέγει, μὴ
ἀπολογῶ πρὸς τὰ λεχθέντα·
ἀλλ' ἀποκρίνε, ὅτι ἠγνόει
γὰρ τὰ ἄλλα προσόντα μοι
κακὰ, ἐπεὶ ἔκ αὐτὰ μό-
να ἔλεγεν.

56 ΕΠΙΚΤΗΤΟΥ

Εἰς τὰ Δίατρα τὸ πολὺ
 παρίεναι, ἢ ἀναγκαῖον· εἰ
 δέ ποτε καιρὸς εἴη, μηδενὲ
 σπυδάζων φαίνει ἢ σεαυτῷ
 τῦτ' ἔστι, τίλει γίνεσθαι μόν-
 να τὰ γινόμενα, καὶ νικᾶν
 μόνον τὸν νικῶντα. ὣτω γὰρ
 ἢ ἐμποδισθήσῃ. βοῆς δὲ καὶ
 τῷ ἐπιγελαῶντινι, ἢ ἐπιπολὺ
 ἐπικινεῖσθαι, παντελῶς ἀ-
 πέχῃ. καὶ μετὰ τὸ ἀπαλλα-
 γῆναι, μὴ πολλὰ περὶ τῶν
 γενομένων διαλέγεσθαι, ὅσα μὴ
 φέρει πρὸς τὴν σὴν ἐπανόρ-
 θωσιν. ἐμφαίνεται γὰρ ἐκ

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ. 57

τῷ τοιούτῳ, ὅτι ἐθαύμασας
τὴν θεάν.

Εἰς ἀκροάσεις τινῶν μὴ
ἦκε, μηδὲ ῥαδίως πάριθε.
παριῶν δὲ, τὸ σεμνόν, καὶ εὐ-
σταθές, καὶ ἅμα ἀνεπαχθές φύ-
λασσε.

Ὅταν τινι μέλλης συμ-
βάλλειν, καὶ μάλιστα τῶν ἐν ὑ-
περοχῇ δοκούντων, πρόβαλε
σαυτῷ, τί ἂν ἐποίησεν ἐν τού-
τῳ Σωκράτης ἢ Ζήνων· καὶ ὅκ
ἀπορήσεις, τῷ χρήσασθαι
προσηκόντως τῷ ἐμπεισόντι.

Ὅταν φοιτᾷς πρὸς τινος

58 ΕΠΙΚΤΗΤΟΥ

τῶν μέγα δυναμένων, πρό-
 βαλε, ὅτι ἔκ εὐρήσεις αὐτὸν
 ἔνδον, ὅτι ἀποκλεισθήσῃ, ὅτι
 ἔκ ἀνοιχθήσονται σοι αἱ θύ-
 ραι, ὅτι ὁ φροντισὴς σου. καὶ
 σὺν τύτοις ἰλθεῖν καθήκη, φέ-
 ρε τὰ γινόμενα, καὶ μηδέποτε
 εἶπῃς αὐτὸς πρὸς σεαυτὸν,
 ὅτι ἔκ ἦν τοσούτω. ἰδιωτικὸν
 γὰρ, καὶ διαβεβλημένον πρὸς
 τὰ ἑκτός.

Εν ταῖς ὁμιλίαις ἀπίστω,
 τὸ τινα τῶν ἑαυτῷ ἔργων ἢ
 κινδύνων ἐπὶ πολὺ καὶ ἀμί-
 τρως μεμνήσθαι. ὁ γὰρ ὥς

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ. 59

σοὶ ἡδύ ἐστι τὸ τῶν σῶν κινδύ-
 νων μεμνησθαι, ὅτῳ καὶ τοῖς
 ἄλλοις ἡδύ ἐστι τὸ τῶν σοι
 συμβεβηκότων ἀκύνειν. ἀπέσω
 ᾧ καὶ τὸ γέλωτα κινεῖν· ὀλισ-
 θηρὸς γὰρ ὁ τρόπος εἰς ἰδιω-
 τισμόν, καὶ ἅμα ἱκανὸς τὴν
 αἰδῶ ἢ πρὸς σε τῶν πλησίων
 ἀνιέναι. ἐπισφαλές ᾧ καὶ τὸ
 εἰς αἰσχρολογίαν προελθεῖν.
 ὅταν ᾖν τι συμβῇ τοιούτον,
 ἂν μὲν εὐκαιρον ᾖ, ἐπίπληξον
 τῷ προελθόντι· εἰ δὲ μὴ, τῷ
 γε ἀποσιωπῆσαι, καὶ ἐρυθρια-
 σαι, καὶ σκυθρωπῆσαι, δῆλος

58 ΕΠΙΚΤΗΤΟΥ

τῶν μέγα δυναμένων, πρό-
 βαλε, ὅτι ἔκ εὐρήσεις αὐτὸν
 ἔνδον, ὅτι ἀποκλησθήσῃ, ὅτι
 ἔκ ἀνοιχθήσονται σοι αἱ θύ-
 ραι, ὅτι ὁ φροντισὴς σὺ. καὶ
 σὺν τύτοις ἔλθῃ καθήκη, φέ-
 ρε τὰ γινόμενα, καὶ μηδέποτε
 εἴπῃς αὐτὸς πρὸς σεαυτὸν,
 ὅτι ἔκ ἦν τοσούτῳ. ἰδιωτικὸν
 γὰρ, καὶ διαβεβλημένον πρὸς
 τὰ ἑκτός.

Εν ταῖς ὁμιλίαις ἀπίστω,
 τὸ τίνα τῶν ἑαυτοῦ ἔργων ἢ
 κινδύνων ἐπὶ πολὺ καὶ ἀμί-
 τρως μεμνήσθαι. ὁ γὰρ ὡς

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ. 59

σοὶ ἡδύ ἐστι τὸ τῶν σῶν κινδύ-
 νων μεμνησθαι, ὕτω καὶ τοῖς
 ἄλλοις ἡδύ ἐστι τὸ τῶν σοι
 συμβεβηκότων ἀκύνειν. ἀπέσω
 ὅ καὶ τὸ γέλωτα κινεῖν· ὀλισ-
 θηρὸς γὰρ ὁ τρόπος εἰς ἰδιω-
 τισμόν, καὶ ἅμα ἱκανὸς τὴν
 αἰδῶ ἢ πρὸς σε τῶν πλησίον
 ἀνιέναι. ἐπισφαλές ὅ καὶ τὸ
 εἰς αἰσχρολογίαν προελθεῖν.
 ὅταν ὦν τι συμβῇ τοιούτον,
 ἂν μὲν εὐκαιρον ᾖ, ἐπίπληξον
 τῷ προελθόντι· εἰ δὲ μὴ, τῷ
 γε ἀποσιωπῆσαι, καὶ ἐρυθριᾶ-
 σαι, καὶ σκυθρωπῆσαι, δῆλος

60 ΕΠΙΚΤΗΤΟΥ

γίνε δυσχεραίνων τῷ λόγῳ.

34. ΕΑΝ ἡδονῆς τινος φαντασίαν λάβῃς, φύλασσε σαυτὸν, μὴ συναρπασθῆς ὑπ' αὐτῆς· ἀλλ' ἐκδιξάσθω σε τὸ πρᾶγμα, καὶ ἀναβολὴν τίνα παρὰ σεαυτῷ λάβει. ἔπειτα μνήσθῃτι ἀμφοτέρων τῶν χρόνων, καθ' ὃν τε ἀπολαύσεις τῆς ἡδονῆς, καὶ καθ' ὃν ἀπολαύσας ὑγίερων μετανοήσεις, καὶ αὐτὸς σεαυτῷ λοιδορήσεις. καὶ τέτοις ἀντίθεσις, ὅπως ἀποσχόμενος χαιρήσεις, καὶ ἐπαινίσεις αὐτὸς σε

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ. 61

αυτόν. ἂν δέ σοι καιρὸς φανῇ ἄψασθαι τῷ ἔργῳ, πρόσ-
 εχε μή σε ἡττήσῃ τὸ προση-
 νὲς αὐτῷ, καὶ ἡδὺ, καὶ ἰπαγω-
 γόν· ἀλλ' ἀντιτίθει, πόσῳ
 ἄμεινον τὸ συνεδέσθαι σου-
 τῷ ταύτην τὴν νίκην νενικη-
 χότι.

35. ΟΤΑΝ τι, διαγνὴς ὅ-
 τι ποιητίον ἐστὶ, ποιῆς, μηδέ-
 ποτε φυγῆς ὀφθῆναι πράσ-
 σων αὐτὸ, καὶ ἂν ἄλλοῖόν τι οἷ
 πολλοὶ μέλλωσι περὶ αὐτοῦ
 ὑπολαμβάνειν. εἰ μὲν γὰρ ἔκ
 ὀρθῶς ποιῆς, αὐτὸ τὸ ἔργον

62 ΕΠΙΚΤΗΤΟΥ

φιύγει· εἰ δ' ὀρθῶς, τί φοβῇ
τὸς ἐπιπλήζοντας ὑκ ὀρθῶς;

36. ΩΣ ΤΟ, ἡ ἡμέρα ἐστίν,
ἦτοι νύξ ἐστίν, πρὸς μὲν τὸ δι-
εξευγμένον μεγάλην ἔχει
ἀξίαν· πρὸς δ' τὸ συμπε-
πλεγμένον ἀπαξίαν· ὅτω δ'
ἐν συμποσίῳ, τὴν μέζονα
μερίδα ἐκλέξασθαι πρὸς μὲν
τὸ σῶμα μεγάλην ἔχει ἀξί-
αν, πρὸς δ' τὸ φυλάξαι τὸ
κοινωνικὸν ἐν ἐσιάσει ἀπαξί-
αν ἔχει. ὅταν ὅν συνεσθίης
ἐτέρῳ, μέμνησο, ὅ μόνον τὴν
πρὸς τὸ σῶμα ἀξίαν τῶν

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ. 63

παρακειμένων ὁρᾶν, ἀλλὰ καὶ
τὴν πρὸς τὸν ἐσιάτορα οἶαν
δε φυλαχθῆναι.

37. ΕΑΝ ὑπὲρ δύναμιν
ἀναλάβῃς τι πρόσωπον, καὶ
ἐν τούτῳ ἡσχημόνησας· καὶ ὁ
ἡδύνασο ἐκπληρῶσαι, παρί-
λιπες.

38. ΕΝ ΤΩ περιπατεῖν
καθάπερ προσέχεις, μὴ ἐπι-
βῇς ἥλω, ἢ σρέψῃς τὸν πόδα
σου· ὅτω προσέχει, μὴ καὶ τὸ
ἡγεμονικὸν βλάβῃς τὸ σεαυ-
τῷ. καὶ τούτ' ἂν ἐφ' ἑκάστῳ ἔργῳ
παραφυλάσσωμεν, ἀσφα-

64 ΕΠΙΚΤΗΤΟΥ

λείτερον ἀφώμεθα τῷ ἔργῳ.

39. ΜΕΤΡΟΝ κτήσεως τὸ σῶμα ἐκάστω, ὥς ὁ πῦρ ὑποδήματος· ἂν μὲν ὕνῃ ἐπὶ τύτῃ σῆς, φυλάξῃς τὸ μέτρον· ἴαν ᾧ ὑπερβῆς, ὥς κατὰ κρημνῷ λοιπὸν ἀνάγκη σε φέρεσθαι. κατὰπερ ἔ ἐπὶ τῷ ὑποδήματος, ἴαν ὑπὲρ τῆ πόδα ὑπερβῆς, γίνεται κατὰ χρυσον ὑπόδημα, ἔτα πορφυρῶν, ἔτα κεντηλόν. τῷ γὰρ ἅπαξ ὑπὲρ τὸ μέτρον ὅρος ὕδῃς ἐστίν.

40. ΛΙΓΤΝΑΙΚΕΣ εὐθύς

ΕΓΚΕΙΡΙΔΙΟΝ. 65

ἀπὸ τισσαρισκάδικα ἰτῶν
 ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν κυρία κα-
 λῶνται. ταιγαρῦν ὀρῶσαι,
 ὅτι ἄλλο μὲν ὕδεν αὐταῖς
 πρόσσισι, μόλου δὲ συγκοι-
 μᾶσθαι τοῖς ἀνδράσιν, ἄρ-
 χονται καλλωπιζέσθαι, ἥ
 ἐν τύτῳ πάσας ἔχον τὰς
 ἐλπίδας. προσέχον ἢν ἄξι-
 ον, ἵνα αἰσθάνηται, διότι ἐπ'
 ὕδενι ἄλλῳ τιμῶνται, ἢ τῷ
 κόσμῳ φαίνεσθαι, ἢ αἰδή-
 μονες ἐν σωφροσύνῃ.

41. ΑΦΤΙΑΣ σημῶν, τὸ
 ἐνδιατρίβειν τοῖς περὶ τὸ

66 ΕΠΙΚΤΗΤΟΥ

σῶμα· οἷον ἐπὶ πολὺ γυμ-
νάζεσθαι, ἐπὶ πολὺ ἰσθί-
ναι, ἐπὶ πολὺ πίνειν, ἐπὶ πο-
λὺ ἀποπατῆν, ὀχεύειν. ἀλ-
λὰ ταῦτα μὲν ἐν παρίρρω
ποιητίον· περὶ δὲ τὴν γνώμην
ἢ πᾶσα ἔγωγε ἐπιστροφή.

42. ΟΤΑΝ τις σὲ κακῶς
τι ποιῇ, ἢ κακῶς σε λέγῃ,
μύμνησο ὅτι καθήκειν αὐτῷ
οἰόμενος ποιῆν, ἢ λέγειν. ὕχ-
οῖόν τε ὅν ἀκολυθῆν αὐτόν
πῶ σοι φαινομένῳ, ἀλλὰ
τῷ ἑαυτῷ. ὥστε εἰ κακῶς αὐ-
τῷ φαίνεται, ἐκῆνος βλάβη·

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ. 67

ται, ὅς τις ἔξηπάτηται.
 ἔ γάρ τὸ ἀληθὲς συμπι-
 πλεγμένον ἂν τις ὑπολάβῃ
 ψεῦδος, οὐ τὸ συμπιπλεγ-
 μένον βλάπτεται, ἀλλ' ὁ ἔξ-
 απατηθείς. ἀπὸ τούτων ὤν
 ἐρμώμενος, πρῶτος ἔξῃς πρὸς
 τὸν λοιδοροῦντα. ἐπιφθείγω
 γὰρ ἐφ' ἑκάστῳ, ὅτι ἔδοξεν αὐ-
 τῷ.

43. ΠΑΝ πρᾶγμα δύο ἔ-
 χει λαβὰς, τὴν μὲν φορητὴν,
 τὴν δὲ ἀφόρητον. ὁ ἀδελφός
 ἰάν ἀδικῇ, ἐντεῦθεν αὐτὸ μὴ
 λάμβανει, ὅτι ἀδικῇ αὕτη

68 ΕΠΙΚΤΗΤΟΥ

γὰρ λαβὴ ἐστὶ αὐτῷ ὑφοριῆς
ἀλλὰ ἐκείνῳ μάλλον, ὅτι
ἀδελφός, ὅτι σύγγροτος· ἢ
λήψῃ αὐτὸ, καὶ ὁ φαρσών
ἐστιν.

44· ΟΥΤΟΙ οἱ λόγοι αὐ-
τοῦ στυακτοῦ, ἐγὼ σὺ πλουσιώ-
τερός εἰμι, ἐγὼ σὺ ἄρα κρίσ-
σων· ἐγὼ σὺ λογιώτερος, ἐ-
γὼ σὺ ἄρα κρίσων. ἐκείναι
ἢ μάλλον στυακτοῖ, ἐγὼ σὺ
πλουσιώτερός εἰμι, ἢ ἐμὲ ἄρα
κρίσεις τῆς σῆς κρίσων· ἐ-
γὼ σὺ λογιώτερος, ἢ ἐμὲ ἄ-
ρα κρίσεις τῆς σῆς κρίσων.

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ. 69

οὐδέ γε ὅτι κτησίς ἐστι, ὕψος
λέγεις.

45. ΛΟΤΕΤΑΙ ΤΙΣ ΤΑΧΕ-
ως ; μὴ εἴπῃς, ὅτι κενῶς, ἀλλ'
ὅτι ταχέως. πῶς τις πο-
λὺν οἶνον ; μὴ εἴπῃς, ὅτι
κενῶς, ἀλλ' ὅτι πολὺν.
πρὶν γὰρ διαγινῶναι τὸ
δόγμα, πῶς οἶσθαι εἰ κε-
νῶς ; ὕψος ὁ συμμετρεῖται σοι,
ἀλλὰς μὲν φαντασίας καὶ κ-
ληπτικῆς καταλαμβάνων,
ἀλλὰς δὲ συγκατατάττεισθαι.

46. ΜΗΔΑΜΟΤ σαυτὸν
εἴπῃς φιλόσοφον, μηδὲ λέγεις

70 ΕΠΙΚΤΗΤΟΥ

τὸ πολὺ ἐν ἰδιώταις περὶ
τῶν θεωρημάτων· ἀλλὰ ποίει
τὸ ἀπὸ τῶν θεωρημάτων. οἴ-
θην ἐν συμποσίῳ μὴ λέγει πῶς
δεῖ ἐσθίειν, ἀλλὰ ἐσθιέ ὡς
δεῖ. μέμνησο γάρ, ὅτι ὕψω ἔ-
Σωκράτης πανταχόθεν ἀ-
φηρήκει τὸ ἐπιδεικτικόν· ἤρ-
χοντο πρὸς αὐτὸν, βυλόμε-
νοι φιλοσόφοις ὑπ' αὐτῷ συσ-
ταθῆναι, καὶ καῖνος ἀπῆγεν
αὐτὸς· ὕψως ἐνείχεται παρ-
ορώμενος. ὥςτε καὶ περὶ θεω-
ρημάτων τινος ἐμπίστη λό-
γος ἐν ἰδιώταις, σιῶπα τὸ

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ. 71

πολύ. μέγας γὰρ ὁ κίνδυνος, εὐθύς ἔξεμίσαι, ἃ ἔκτε-
 πειψας. ἥ ὅταν εἴπῃ σοι τις,
 ὅτι ἔδεν οἶσθα, ἥ σὺ μὴ δηχ-
 θῇς, τότε ἴσθι, ὅτι ἤρξω τῷ
 ἔργῳ. ἐπεὶ ἥ τὰ πρόβατα, ἢ
 ἢ χόρτον ἔξεμίσαντα, τοῖς
 ποιμέσιν ἐπιδεικνύει, πόσον
 ἔφαγεν. ἀλλὰ ἢ νομὴν ἴσω
 πίψαντα, ἔριον ἔξω φέρει ἥ
 γάλα. ἥ σὺ τοίνυν μὴ τὰ
 θεωρήματα τοῖς ἰδιώταις
 ἐπιδείκνυς, ἀλλ' ἀπ' αὐτῶν
 ἐπιφθίντων τὰ ἔργα.

47. ΟΤΑΝ εὐτελῶς ἤρμους-

72 ΕΠΙΚΥΗΤΟΥ

μένος ἥς κατὰ τὸ σῶμα, μὴ
 καλλωπίζῃ ἐπὶ τούτῳ· μὴδ',
 ἐν ὕδαρ πίψῃς, ἐκ πάσης ἐ-
 φορμῆς λέγει, ὅτι ὕδαρ πίνω.
 ἀλλ' ἐννόει πρῶτον πόσῳ
 λιτότεροι ἡμῶν εἰσιν οἱ πτω-
 χοὶ, ἢ πόσῳ καρτερικώτε-
 ροι. κρῖν ἀσκῆσαι ποτε
 πρὸς πόνον ἢ καρτιρίαν θέ-
 λας, σεαυτῷ, ἢ μὴ τοῖς ἑ-
 ἴω· μὴ τὸς ἀνδριάντας πε-
 ριλάμβανε. ἀλλὰ διψῶν πο-
 τε σφοδρῶς, ἐπίσπασαι ψα-
 χρῦ ὕδατος, ἢ ἱκτυσῆν, ἢ
 μαθενὶ εἴπῃς.

ΕΓΚΕΙΡΙΔΙΟΝ. 73

48. ΙΔΙΩΤΟΥ ΓΑΣΙΣ Ξ

ΧΑΡΑΚΤΗΡ' ὕδ' ἔποτε ἔξ ἑαυ-
 τῷ προσδοκᾷ ἀρίστην ἢ
 βλάβην, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἑξῶ.
 φιλοσόφῳ γασίς Ξ χαρακτῆρ'
 πᾶσαν ἀρίστην Ξ βλάβην
 ἔξ ἑαυτοῦ προσδοκᾷ. σημῶσα
 προκόπτοντος· ὕδ' ἑνα φέγει,
 ὕδ' ἑνα ἐπαινῶ, ὕδ' ἑνα μέμρε-
 ται, ὕδ' ἑνὶ ἐγκλαῶ, ὕδ' ἑν
 πρὶ ἑαυτοῦ λίσσῃ, ὡς ὄντας τι-
 νος, ἢ ἀδότας τι· ὅταν ἑμ-
 ποδισθῇ τι, ἢ πωλυθῇ, ἑκ-
 τῇ ἐγκλαῶ· κῆν τις πύπτον
 ἐπαινῇ, καταγίλῃ οὐδ' ἐπαι-

74 ΕΠΙΚΤΗΤΟΥ

νῦντος αὐτὸς παρ' ἑαυτῷ·
 καὶ ψέγη, ἣ ἀπολογεῖται·
 περὶ αἰσὶν ὅ καὶ ἄπερ οἱ ἄρ-
 ρῶσοι, εὐλαβούμενός τι κινῆ-
 σαι τῶν καθισαμένων, πρὶν
 πῆξιν λαβῶν· ὁρεξιν ἅπα-
 σαν ἤρχεν ἀφ' ἑαυτοῦ· ἥ δ'
 ἐκκλησιν εἰς μόνον τὰ παρὰ
 φύσιν τῶν ἐφ' ἡμῖν μεταλί-
 θηκεν· ὁρμῇ πρὸς ἅπαντα
 ἀναιμένη χρῆται· ἂν ἡλίθιος
 ἢ ἀμαθὴς δοκῇ, οὐ πεφρόν-
 τιχεν· ἐνὶ τε λόγῳ, ὥς ἐχ-
 θρὸν ἑαυτὸν παραφυλάσσει,
 ἢ ἐπίβυλον.

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ. 75

49. ΟΤΑΝ τις ἐπὶ τῷ νο-
 ῶν ἔξηγησθαι δύνασθαι
 τὰ Χρυσίππου σεμνύνηται,
 λίγε αὐτὸς πρὸς σαυτὸν,
 ὅτι ἢ μὴ Χρύσιππος ἀσα-
 φῶς ἐγγράφη, ἢ δὲν ἂν ἔχεν
 ὕτος ἐφ' ᾧ σεμνύνηται. ἐγὼ ὅ
 τί βύλομαι; καταμαθὼν ἢ
 φύσιν, ἢ ταύτη ἔπεσθαι. ζη-
 τῶ ὦν, τίς ἐστὶν ὁ ἐξηγύμε-
 νος; ἢ ἀκούσας ὅτι Χρύσιπ-
 πος, ἔρχομαι πρὸς αὐτόν.
 ἀλλ' ὃ νοῶ τὰ γεγραμμένα.
 ζητῶ ὦν τὸν ἐξηγούμενον. ἢ
 μέχρι τούτων ὕπα σεμνὸν ὃ-

76 ΕΠΙΚΤΗΤΟΥ

δέν. ὅταν ὁ εὐρω ἡ ἐξηγούμε-
 νον, ἀπολείπεται χρῆσθαι
 τοῖς παρηγιαμένοις· τῦτο
 αὐτὸ μόνον σεμνὸν ἐστίν. ὅν
 ὁ αὐτὸ τῦτο ἐξηγῶνθαι
 θαυμάσω, εἰ ἄλλο ἢ γραμ-
 ματικὸς ἀπετελεύσθην ἀντὶ
 φιλοσόφου; πλὴν γε δὴ, ὅτε
 ἐντὶ Ομηροῦ Χρῦσιππον ἐξη-
 γούμενος. μᾶλλον ἢν, ὅταν
 τις εἴπῃ μοι, ἐπανάγνωνθί
 μοι Χρῦσιππον, ἐρυθριῶ, ὅ-
 ταν μὴ δύνωμαι ὁμοίᾳ τὰ
 ἔργα ἢ σύμφωνα ἐπιδεικνύ-
 σαι τοῖς λόγοις.

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ. 77

50. ΟΣΑ προτίθεται, τέ-
θαις, ὡς νόμοις, ὡς ἀσιγή-
σων ἂν παραβῇς τι τύττω,
ἤμμενα. ὅ,τι δ' ἂν ἐρῇ τις
περὶ σὺ, μὴ ἐπιγρίφω. τῦτο
γὰρ ἡκ' ἔτ' ἔστι σόν. εἰς ποῖον
ῦν ἔτι χρόνον ἀναβάλλῃ, τὸ
τῶν βελτίγων ἀξίῳν σιαυ-
λόν, ἃ ἐν μηδενὶ παραβαί-
ναι ἢ διαιρῶντα λόγον; πα-
ράληφας τὰ θεωρήματα,
οἷς ἴδωσι συμβάλλειν καὶ
συμβέβληκας; ποῖον ῦν ἔτι
διδάσκαλον παρασδοκᾷς, ἵνα
οἷς ἡμῶν ὑπερβῇς ἢ ἐπαν-

78 ΕΠΙΚΤΗΤΟΥ

ὁρῶσιν ποιῆσαι τὴν σεαυ-
 τῷ; ἢ ἐτι ἢ μεράκιον, ἀλλὰ
 ἀνὴρ ἤδη τέλειος. ἂν τοίνυν
 ἀμελήσης, καὶ ῥαθυμήσης, καὶ
 ἀλλὰ ὑπερθέσεις ἐξ ὑπερθέσεων
 ποιῆς, προθέσεις ἐκ προθέ-
 σεων, καὶ ἡμέρας ἄλλας ἐπ'
 ἄλλαις ὀρίζης, μεθ' ἧς προσ-
 ἕξεις σεαυτῷ, λήσεις σεαυ-
 τὸν ὃ προκόψας, ἀλλ' ἰδιώ-
 της διαίλεισης καὶ ζῶν καὶ ἀ-
 ποθνήσκων. ἤδη ἔν ἀξίωσον
 σεαυτὸν βιῶν ὡς τέλειον, καὶ
 προκόπτοντα· καὶ πᾶν τὸ
 βέλτιστον φαινόμενον ἴσῳ σοι

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ. 79

νόμος ἀπαράβατος. καὶ ἐ-
 πίπονόν τι ἢ ἡδὺ, ἢ ἔνδοξον
 ἢ ἄδοξον προσάγεται, μέμ-
 νησο ὅτι νῦν ὁ ἀγών, καὶ ἡδὴ
 πᾶσι τὰ Ολύμπια, καὶ ἔκ
 ἔστιν ἀναβάλλεσθαι· καὶ ὅτε
 παρὰ μίαν ἦτταν καὶ ἔνδοσιν
 ἢ ἀπόλλυται τροχοπῇ,
 ἢ σώζεται. Σωκράτης ὕτως
 ἀπετελείσθην, ἐπὶ πάντων
 προάγων ἑαυτὸν, μηδενὶ ἄλ-
 λω προσέχων ἢ τῷ λόγῳ.
 σὺ δ' εἰ καὶ μήπω εἶ Σωκράτης,
 ὥς Σωκράτης γε εἶναι βυλά-
 μενος, ὀφείλεις βῆναι.

80 ΕΠΙΚΤΗΤΟΥ

51. Ο ΠΡΩΤΟΣ ἔσται ἀνα-
 κριτότατος τόπος ἐν ἐν φι-
 λασοφίᾳ, ὅτῃς χρήσιμος τῶν
 θεωρημάτων· οἶον, ὅτι τῷ μὴ
 ψεύδισθαι. ὁ δεύτερος, ὁ τῶν
 ἀποδείξεων· οἶον, πόθεν ὅτι
 ἢ δὴ ψεύδισθαι. τρίτος, ὁ
 αὐτῶν τύπων βεβαιωτικός,
 ἢ διαρθρωτικός· οἶον, πόθεν
 ὅτι τὸ αὐτό ἀπόδειξις. τί γάρ
 ἐστιν ἀπόδειξις; τί ἀνα-
 λυθῆναι; τί μάχῃ; τί ἀληθές;
 τί ψεῦδος; οὐκ οὖν ὁ μὲν τρί-
 τος τόπος ἀναγκαστικὸς διὰ τὸ
 δεύτερον, ὁ δὲ ὁ δεύτερος διὰ

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ. 81

τὸν πρῶτον· ὁ δὲ ἀναγκαϊώ-
 τatos, ὃ ὅτε ἀναπαύεσθαι
 δεῖ, ὁ πρῶτος. ἡμῶς δὲ ἔμ-
 παλιν ποιῶμεν. ἐν γὰρ τῷ
 τριτῷ τόπῳ δαίριζομεν, ὃ
 περὶ ἐκείνόν ἐστιν ἡμῖν ἡ πᾶ-
 σα σπουδή· τῷ δὲ πρῶτῳ παν-
 τελῶς ἀμελῶμεν. τοιγαρῶν
 ψευδόμεθα μὲν· πῶς δὲ ἀπο-
 δείκνυται, ὅτι ὁ δεῖ ψεύδεισ-
 θαι, πρόχειρον ἔχομεν.

52. ΕΠΙ παντὸς πρόχην-
 ρα ἰκτίον ταῦτα·

Β

82 ΕΠΙΚΤΗΤΟΥ

Αγυ δέ μ', ὦ Ζεῦ, ἔσθ' ὅ γ' ἡ
Πεπρωμένη,

Οποὶ πάθ' ὑμεῖν εἴμαι θάπτε-
ται γαμένας·

Ὡς εἴφομαί γ' αἰκνύς. ἦν θε-
μὴ δέλω,

Κακὸς γινόμενος, ἔθδεν ἥττω
εἴφομαι.

Ὅστις δ' ἀνάγκη συγκεχώρη-
κεν καλῶς,

Σοφὸς παρ' ἡμῶν, ἔ τὰ θεῶν
ἐπίσται.

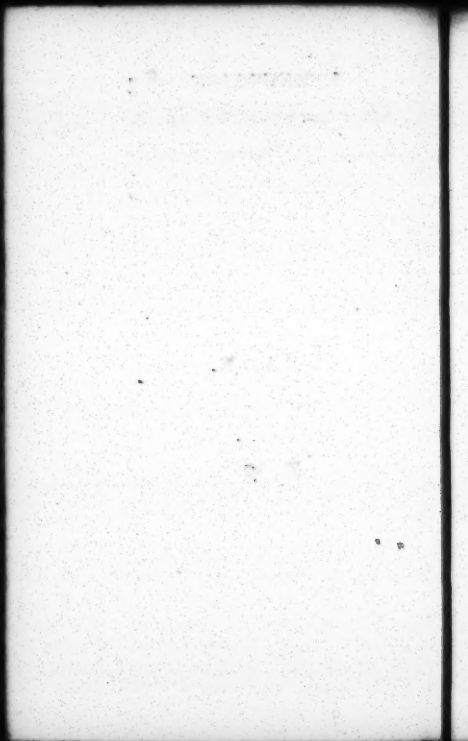
Ἀλλὰ ἔ τὸ τρίτον ὦ Κρί-
των, εἰ ταύτῃ τοῖς θεοῖς φί-

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ. 83

λον, ταύτη γινέσθω ἰμὶ δὲ
Ανυτος ἔ Μέλιντος ἀποκλειῖ-
ναι μὲν δύνανται, βλάψαι ᾗ
οὐ.

ΤΕΛΟΣ.

Ε 2

EX

ARRIANO.

ΚΑΙ τίς ἱξαρκεῖ λόγος ὁμοίως ἐπαινέσαι, ἢ παραστῆσαι; εἰ γὰρ νῦν εἴχομεν, ἄλλό τι εἶδει ἡμᾶς ποιεῖν καὶ κοινῇ καὶ ἰδίᾳ, καὶ ὑμνεῖν τὸ Θεόν, καὶ εὐφημεῖν, καὶ ἐπιξέριχθαι τὰς χάριτας; ὅκ εἶδει καὶ σκάπλοντας, καὶ ἀρῦντας, καὶ ἰσθίοντας, ᾄδων τὸν ὕμνον καὶ ὡς καὶ Θεόν; μίγας

86 EXARRIANO.

ὁ Θεὸς, ὅτι ἡμῖν παρίσχει
 ὄργανα τοιαῦτα, δι' ὧν τὴν
 γῆν ἐργασόμεθα· μέγας ὁ
 Θεός, ὅτι χεῖρας δίδωκεν, ὅ-
 τι κατάποσιν, ὅτι κοιλίαν,
 ὅτι αὐξέσθαι λεληθότως, ὅτι
 παθεύδωίης ἀναπνεῖν. ταῦ-
 τα ἐφ' ἑκάστου ἱψυμένων ἔδρα,
 ὃ ἥ μέγιστον ἔχει Θεόπατον
 ὕμνον ἱψυμένειν, ὅτι ἥ δύναμις
 ἡμεῖς ἔδρα ἥ παροκαλυφθε-
 νήν τῶντων, ἥ ὁδὸν χρηστικὴν.
 τί ὅν; ἐπεὶ οἱ πολλοὶ ἀποστε-
 ρώλωσθε, ὅτι ἔδρα τινὰ εἶναι
 ἥ ταύτην ἐκπληρῶντα ἥ χεῖ-

EX ARRIANO. 87

ραν, ἔϋπὲρ πάντων διαδι-
δόντα τὸν ὕμνον ἢ εἰς ἢ Θε-
όν; τί γὰρ ἄλλα δύναμαι
γέρον χολός, εἰ μὴ ὕμνην ἢ
Θεόν; εἰ γὰρ ἀηδὼν ἤμην,
ἰσπαίμιν τὰ τῆς ἀηδόνος· εἰ
κύκνος, τὰ τοῦ κύκνου. νῦν δὲ
δογμικός εἰμι, ὕμνην με δεῖ
τοῦ Θεοῦ· τῷτό μιν τὰ ἔρ-
γον ἐστὶ, παρὰ αὐτό· ὅθ' ἔ-
γκυπαλαῖψω ἢ ταῖς παύ-
την, ἐφάσταν ἂν δίδωται· καὶ
ἡμᾶς ἐκ τῆς αὐτῆς ταύτης ὥ-
δῃ παρακαλῶ.

ARRIANO.

ΟΤΙ χρῶ μοι λοιπὸν εἰς
 ὃ ἂν θείλῃς, ὁμογνωμονῶ σοι,
 ἴσος εἰμί· οὐδὲν παραιτῶ-
 μαι τῶν σοι δοκούντων· ὅπου
 θείλῃς ἄγε· ἦν θείλῃς ἴσ-
 θῆτα περίθες· ἄρχην με
 θείλῃς, ἰδιωτεύην, μένην, φιύ-
 γην, πένεσθαι, πλυτεῖν;
 ἐγὼ σοι ὑπὲρ πάντων τούτων
 πρὸς τῆς ἀνθρώπου ἀπολο-
 γήσομαι.

ALCIBIADE

SECUNDO.

Ζεῦ βασιλεῦ, τὰ μὲν ἰσθλα
 καὶ εὐχομένοις καὶ ἀνέυκ-
 τοις

Ἄμμι δίδου, τὰ ᾗ δὲ ἀνὰ καὶ εὐ-
 χομένοις ἀπαλίσκων κε-
 λεύει.

ὁ πρ

ΚΑΕΑΝΘΟΥΣ

ΥΜΝΟΣ

ΕΙΣ ΤΟΝ ΘΕΟΝ.

Κτδισ' ἀθανάτων, πολυ-
 ώνυμε, παγκράτος αἰεὶ,
 Ζεὺς, φύσιν ἀρχηγέ, νόμῳ
 μετὰ πάντε κυβερνῶν,
 Χαῖρε. σὲ γὰρ πᾶσι δέμις
 θνητοῖσι προσαυδᾷ·
 Ἐκ σὺ γὰρ γένος ἴσμεν, ἥχῃ
 μίμημα λαχόντες

Μύνον, ὅσα ζῶν τι ἢ ἔρπει

Ἰνὴτ' ἐπὶ γαῖαν

Τῷ σε καθυμνήσω, καὶ σὸν

κράτος αἶν ἀείσω.

Σοὶ ὃ πᾶς ὅδε κόσμος ἔλισ-

σόμενος περὶ γαῖαν

Πέθεται, ἥμεν ἄγης, ἢ ἐκὼν

ὑπὸ σέο κρατεῖται,

Τοῖα ἔχεις ὑποεργὰν ἀνική-

τοισ ὑπὸ χερσίν

Ἀμφὶν ἀπείκετα, αἰεζώνον-

τα κραταιόν

Τῷ γὰρ ὑπὸ πλύγης φύσει

πάντ' ἑρρίγασι,

Ὡ σὺ καταβύνεις κοινὰ λό-

92 ΚΛΕΑΝΘΟΥΣ

γον, ὃς διὰ πάντων
 Φοιτᾶ μινύμενος· μεγά-
 λων μικροῖσι φαισσι,
 Ὃς τόσσοι γεῖαυς ὕπατος
 βασιλεὺς διὰ παντὸς,
 Οὐδέ τι γίγνεται ἔργον ἐπὶ
 χθονὶ σὺ δίχα δαίμων,
 Οὔτε κατ' αἰθέριον θεῖον πό-
 λον, ὅτ' ἐπὶ πόντῳ,
 Πλὴν ὅποσα ῥέζουσι κακοὶ
 σφετέρησιν ἀνοίαις.
 Καὶ κοσμεῖς τὰ ἄκοσμα καὶ
 ὃ φίλα σοὶ φίλα ἔσιν.
 Ὡδε γὰρ εἰς ἐν πάντα συν-
 ἡρμοκας ἰσθλὰ κακοῖσιν, .

Τ Μ Ν Ο Σ. 93

Ωσθ' ἵνα γίνεσθαι πάντων
λόγον αἰὲν ἑόντων.

Ον φεύγοντες ἰῶσιν ὅσοι θνη-
τῶν κακοί εἰσιν.

Δύσμοροι, ὅτ' ἀγαθῶν μὲν
αἰὲ κτῆσιν ποθέοντες,

Οὐτ' ἰσορῶσι θεῷ κοινὸν νό-
μον, ὅτε κλύουσιν·

Ὡ κεν πεπθόμενοι σὺν νῶ βί-
ον ἰσθλὸν ἔχοιεν·

Αὐτοὶ δ' αὖ ὀρμῶσιν, ἄνευ
καλῷ ἄλλος, ἐπ' ἄλλα·

Οἱ μὲν ὑπὲρ δόξης σπουδὴν
δυσίριγον ἔχοντες,

Οἱ δ' ἐπὶ κερδοσύνας τε-

94 ΚΑΘΑΝΘΟΥΣ

τραμμένοι ἐν ἐνὶ κόσμῳ,
 Ἄλλοι δ' εἰς ἄνθρωπον, ὃ σῶμα-
 τος ἡδία ἔργα,
 * * * ἐκ' ἑλλοσι δ' ἄλλα
 φέροντες,
 Σπείδοντες μύθῳ παρὰ παν
 ἔναντία τῶνδε γενέσθαι.
 Ἀλλὰ Ζεὺς πάνδ' ὤρε, πελαι-
 νίφες, ἀρχιμέραυνε,
 Ἀνθρώποις ῥύν ἀπερροσύνης
 ἀπὸ κυρῆς,
 Ἦν σὺ πάτερ σκέδασον φυ-
 χῆς ἄπο, θὸς ἧ κυρῆσαι
 Γνώμης, ἧ πίσυνος σὺ θίχης
 μίτα πάντα κυβερνᾷς·

Τ Μ Ν Ο Σ. 95

Οφρ' ἂν τιμηθέντες ἀμειβώ-
μεσθ' ἀ σε τιμῇ,

Τμνῦντες τὰ σὰ ἔργα διη-
νεχές, ὥς ἐπέοικε

Θνητὸν εἶόντα· ἐπεὶ ὕτε βρο-
τοῖς γέρας ἄλλοτε μῆζον,

Οὔτε θεοῖς, ἧ κοινὸν αἰεὶ νό-
μον ἐν δίκῃ ὕμνεϊν.

Τ Ε Δ Ο Σ.

B L

En notre pouvoir sont nos opinions,
nos penchans, nos desirs, nos aversions.
Et de notre pouvoir, notre corps, les
riches, la gloire, les dignités, par
conséquence les maladies, l'esclavage, &c.

En notre pouvoir sont nos opinions,
nos penchans, nos desirs, nos aversions.
hors de notre pouvoir, notre corps, les
richesses, la gloire, les dignités. par
conséquence les maladies, l'esclavage, &c.

